

Nyt fra Nationalpark Vadehavet

Kære læser af Nationalpark Vadehavets Nyhedsmail

Det er ved at være længe siden, at du sidst har hørt fra os. Vi håber, at du har savnet os, og at du har besøgt Vadehavet i løbet af sommeren og har haft lige så smukke oplevelser som fotografen Lars Roed, som har taget det smukke foto at solnedgang over [Mandø-lyng](#).

Når du ruller ned gennem denne nyhedsmail, kan du læse om vores 10-års fejring, vores spændende natur, og hvordan du nu får mulighed for at komme ud i den på nye måder i forbindelse med vores projekt med Nordea Fonden. Vi kommer gennem alle elementer, vand, luft, ild og jord. Nu forstår du måske ikke, hvor ilden kommer ind? Det er fordi vi er fyr og flamme og glæder os helt vildt til at fejre vores 10 års dag med dig! Med ønsket om rigtig god læselyst af denne længe ventede nyhedsmail og ønsket om et par fantastiske uger ved Vadehavet. De bedste hilsner fra sekretariatet.

Nationalparken og Nordea-fonden vil have flere ud i naturen

I starten af august havde Nationalpark Vadehavet besøg af Lene Rydal Jørgensen fra [Nordea-fonden](#). Fonden støtter nationalparkens projekt '[Velkommen til Nationalpark Vadehavet](#)' og har det erklærede mål at få flere ud i det fri. Ja, i det hele taget få os til at røre os noget mere og komme ud i naturen. Det vil vi også gerne her i nationalparken, og det er noget af det, projektet skal hjælpe med til at gøre nemt - også for dem, der måske ikke normalt færdes så meget i naturen.

Turen gik blandt andet til Mandø, som er et af de steder, hvor projektet laver nye infosteder om øens natur og kultur, får guidet dig rundt på stierne og laver formidling i et kommende Velkomststed. På billedet ses fra venstre: Lene Rydal Jørgensen fra Nordea-fonden, sekretariatsleder Peter Saabye Simonsen og økonomikonsulent Marianne Thorlund Tølbøll.

Hvem skal have Partnerprisen 2020

Kender du vores nationalparkpartnere? Synes du, ligesom vi, at rigtig mange gør en stor indsats for nationalparken? Har en af dem gjort et særligt indtryk på dig? Så er det nu, at du skal til tasterne og hylde en nationalparkpartner, du synes, gør en ekstraordinær indsats for Nationalpark Vadehavet.

I forbindelse med Nationalpark Vadehavets 10-års fejring uddeles Nationalpark Vadehavets Partnerpris for første gang. Vi synes, det er helt naturligt, at det er jer, som besøger, arbejder med eller på anden vis har haft gode oplevelser med partnerne, som kan indstille den, I mener, skal have prisen. Så derfor vil vi opfordre jer til at gå ind på vores [hjemmeside](#) og læse mere om, hvordan du indstiller en partner og naturligvis indsender dit forslag til os.

Fejring med fugle og marsk i fokus

Den er nærmest ikonisk, klyden, med sine skarpe aftegninger og det opadbuede næb. Den er vanskelig at gengive på et maleri, men det er i den grad lykkedes for Jens Gregersen, som udstiller hos ["Birgitte Valentin - Atelier & Galleri"](#) i Højer sammen med Lone Brøndum, som maler marskmalerier, og Birgitte Valentin, som maler fugle.

Det er måske ikke så underligt, at netop Jens Gregersen har formået at gengive klyderne så smukt, for han har tegnet og malet fugle hele sit liv og er en af Danmarks bedste fugleillustratorer. Han har skrevet og illustreret mange bøger om natur og fugle og har senest udgivet "Det store Vadehav" i 2020, hvor han beskriver Vadehavets natur og kultur. Udstillingen i Højer har fernisering den 5. september og kan ses frem til 31. oktober og er en del af vores 10-års fejring.

Til vands med marsvin

I vores nyhedsmail i begyndelsen af juni fortalte vi om en marsvine-app, som skal være med til at kortlægge, hvor marsvin færdes i Vadehavet. Der er desværre kun spottet fire marsvin i Vadehavet, men vi ved, der er flere! Er du sejler, fisker eller andet, og vil du være med til at kortlægge, hvor de findes i Vadehavet? Så læs mere på [SDUs hjemmeside](#) hvor du kan finde QR-koder til at downloade app'en.

Foreløbige resultater fra 2019 viser, at et flertal af marsvinene findes i farvandene omkring Fyn, og at de fleste fødsler sker i juni. I 2020 udvides projektet, og forskere håber på at få flere data om Danmarks eneste almindelige hval. Måske sammen med dig?

Til lands med planter på strandengen

Strandengen vrimler med planter – og endda den spiselige slags. Vadehavet rummer rent faktisk et helt festmåltid af råvarer, og lige nu kan du finde spiselige planter, som den salte kveller, strandarve, som smager lidt af agurk, og lægekogleare, som smager lidt af karse og peberrod.

I vandet kan du finde tang – alle slags tang kan spises, men nogle smager bedre end andre. Find råd om tang på [Fødevarestyrelsens hjemmeside](#), hvor du også finder en oversigt over [spiselige planter](#).

Undersøgelser af ynglende sortterner i Tøndermarsken og tilstødende vådområder i 2015–2018

I luften med terner i Tøndermarsken

En af Danmarks mest sjældne fugle, sortterner, yngler i Nationalpark Vadehavet, nærmere bestemt på to lokaliteter, Hasberg Sø og Magisterkogen, i Tøndermarsken. I alt yngler sortterner kun tre steder i hele Danmark, og derfor er vi bevidste om, at vi har et betydeligt ansvar for arten her til lands.

Sammen med en række danske partnere og med vore tyske kolleger i Slesvig-Holsten har vi i flere år arbejdet på at forbedre forholdene for den sjældne fugl. En helt ny faglig rapport, som nationalparken har udgivet, beskriver de undersøgelser, der er lavet siden 2015. Rapporten konkluderer endvidere på ynglesuccesen og kommer med anbefalinger til det fremtidige arbejde. Du kan læse rapporten på issuu.com.

Vi er ikke alene...

I Danmark har vi fem nationalparker: Thy, Mols Bjerge, Vadehavet, Skjoldungernes Land og Kongernes Nordsjælland. De danske nationalparkeres bestyrelser skal, i henhold til Lov om nationalparker, hvert sjette år udarbejde en plan for deres arbejde i de kommende 6 år. Nationalpark Thy, der som den første blev indviet i 2007, er i gang med at forberede sin tredje plan, og Kongernes Nordsjælland, som er den yngste nationalpark og indviet i 2018, har netop udgivet [sin første plan](#).

Du kan finde mange flere informationer om de enkelte nationalparker ved at gå ind på hjemmesiderne: [Thy](#), [Mols Bjerge](#), [Vadehavet](#), [Skjoldungernes Land](#) og [Kongernes Nordsjælland](#). God fornøjelse – måske du finder inspiration til din næste ferie?

Vi fejrer – sammen

Du har sikkert opdaget, at Nationalpark Vadehavet fylder 10 i år. Det fejrer vi på mange forskellige måder, og da vi ønsker at fejre 10-års dagen med så mange som muligt og i alle fire vadehavskommuner, gav vi i marts mulighed for at søge støtte til ikke-kommercielle arrangementer, som afholdes i anledning af vores 10 års fejring.

Vi har nu udvalgt de arrangementer, som får støtte. Så vil du være med til at fejre vores 10-års dag, har du mulighed på følgende steder: Oxefest i Oksbøl by, Vild mad med og Fødselsdagsfest med Fanø360, Levendegørelse på Fanø Museum, Fortællertelt på Hovedengen i Ribe, Ho Bugt-vandring med Frivilligforeningen Træpunkt Sædding, Besøg på Bollert Strand på Rømø med Naturcenter Tønninggård, Naturnørd formidler online fra de fire vadehavsøer med NaturKulturVarde, som også arrangerer "Den stille naturoplevelse" og Darum Børneby arbejder med Vadehavet og fester 9. oktober med Darum Lokalråd. Arrangementerne er nærmere beskrevet [på vores hjemmeside](#).

Når vejret er til det

Solen har, indtil denne uge, skinnet fra en stort set skyfri himmel. Det har været en fornøjelse, at det ellers lidt kølige stråtekkede hus, har været ramt af nærmest sydlige temperaturer. I hvert fald for nogle af os. Sekretariatet er tilbage efter en sommer, som har været præget af corona, lidt smårist vejr og en helt anden form for gæster, end vi er vant til. Det har været både anderledes og spændende. Men ind imellem også udfordrende, da særligt husmøder, hvor vi kan være op mod 10-12 personer, kan være svære at finde lokaler til. Det fandt vi dog en særdeles fornøjelig løsning på i denne uge, hvor vi holdt vores husmøde i bålhytten uden for Tønningård.

Vidste du at:

Vi hører mange sjove historier om, at gæsterne beder vores formidlere sørge for, at dyrene er på rette tid og sted. For nylig var en gæst utilfreds med, at turene startede så tidligt på dagen. Formidleren forklarede venligt, at det skyldtes tidevandet, hvortil gæsten svarede "Så må i se at få gjort noget ved det tidevand"! Har du en sød eller sjov historie fra din hverdag ved Vadehavet, så send den gerne til os på vadehavet@danmarksnationalparker.dk

Men vidste du også at:

- vi har fået tilsagn om 325.000 til vores fejring fra Region Syddanmark?
- der er udarbejdet en "[Bæredygtig Strategi Region Syddanmark](#)"?
- der er seminar og webinar om "[Bæredygtig turisme](#)" i september?
- Mandø i de kommende to uger [får øget sit befolkningstal med hele 29 procent](#)?
- DR2 har været på Vadehavscentret i forbindelse med udsendelsen "[Arkitektur der deler vandene](#)"?
- der nu også er [delfiner i Vadehavet](#)?
- Mit Vadehav afholder gratis lærerkurser d. 8. og 9. september på Vadehavscentret? På kurset vil du blive klogere på, hvordan du formidler Vadehavets natur, kultur og verdensarv til dine elever, få en indgående introduktion til den nye Mit Vadehav-hjemmeside og dens mange opgaver samt inspiration til aktiviteter ved vaden under vejledning med en kyndig naturvejleder. Læs mere på [Mit Vadehav.dk](#)

Fotos:

Mandø-lyng: Lars Roed; Nordea-fonden: Henrik Mikaelson; Partnerpris: "en partner";
Klyder: Jens Gregersen; Marsvin: Pxhere; Kveller: Ulrik Pedersen; Sortterne: Biopix/J. Madsen;
Fejring: Alette Houman; Møde i bålhytten: Alette Houman; Vidste du at: Torben Hestehave

Naturstyrelsen opbevarer din mailadresse til brug for udsendelse af nyheder/annoncer og den bliver hverken videregivet til andre eller brugt til andre formål.

[Læs mere om Naturstyrelsens persondatapolitik](#) · [Klik her for at framelde dig](#)